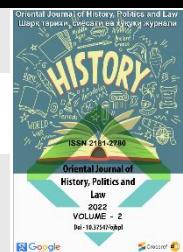

ORIENTAL JOURNAL OF HISTORY, POLITICS AND LAW

journal homepage:

<https://www.supportscience.uz/index.php/ojhpl>

INNOVATIONS IN LEGAL EDUCATION: PROSPECTS AND CHALLENGES

Shavkatbek Tursunkulovich Juraboyev

acting associate professor

Namangan State University

Namangan, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: innovations in legal education, prospects for the development of legal education, technological changes in legal education, digitalization of legal education, online platforms and educational technologies, problems and challenges of introducing innovations in legal education, active learning and practical skills in the legal field, role modern trends in educational programs, global trends and influence on legal education, adaptation of educational programs to the requirements of the labor market, integration of international experience in legal education.

Received: 29.05.24

Accepted: 31.05.24

Published: 02.06.24

Abstract: The article is an in-depth analysis of current trends and changes in the field of legal education. The authors examine key innovative approaches used in teaching legal sciences and explore their impact on the development of competencies of future lawyers. The article draws attention to the problems and challenges that educational institutions face when introducing innovations, and offers solutions for effective modern learning in the context of an ever-changing legal environment. The research covers a wide range of topics, from the use of technology and online resources in the educational process to the development of new courses that promote the development of key skills necessary for successful legal practice. In general, the article provides an overview of the current state and prospects for the development of legal education in the context of rapid technological and sociocultural progress.

HUQUQIY TA'LIMDAGI INNOVATSIYALAR: ISTIQBOLLAR VA MUAMMOLAR

Shavkatbek Tursunkulovich Jo'raboyev

dotsent v.b.

Namangan davlat universiteti

Namangan, O'zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: huquqiy ta'limgagi innovatsiyalar, huquqiy ta'limgni rivojlantirish istiqbollari, huquqiy ta'limgagi texnologik o'zgarishlar, huquqiy ta'limgni raqamlashtirish, onlayn platformalar va ta'lim texnologiyalari,

Annotatsiya: maqlada huquqiy ta'limg sohasidagi bugungi tendensiyalar va o'zgarishlar chuqur tahlil etilgan. Mualliflar yuridik fanlarni o'qitishda qo'llaniladigan asosiy innovatsion yondashuvlarni ko'rib

huquqiy ta'limga innovatsiyalarni joriy etish muammolari va muammolari, faol o'rghanish va amaliy ko'nikmalar. huquqiy soha, ta'lim dasturlaridagi zamonaviy tendentsiyalarning o'rni, jahon tendentsiyalari va huquqiy ta'limga ta'siri, ta'lim dasturlarini mehnat bozori talablariga moslashtirish, huquqiy ta'lim sohasida xalqaro tajribani integratsiyalash.

chiqadilar va ularning bo'lajak yuristlar malakasini oshirishga ta'sirini o'rganadilar. Maqolada ta'lim muassasalari innovatsiyalarni joriy etishda duch keladigan muammo va muammolarga e'tibor qaratiladi va doimiy o'zgaruvchan huquqiy muhit sharoitida samarali zamonaviy ta'lim olish uchun echimlar taklif etiladi. Tadqiqot o'quv jarayonida texnologiya va onlayn resurslardan foydalanishdan tortib, muvaffaqiyatli yuridik amaliyot uchun zarur bo'lgan asosiy ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beruvchi yangi kurslarni ishlab chiqishgacha bo'lgan keng ko'lamli mavzularni qamrab oladi. Umuman olganda, maqolada jadal texnologik va ijtimoiy-madaniy taraqqiyot sharoitida huquqiy ta'limning hozirgi holati va rivojlanish istiqbollari haqida umumiy ma'lumot berilgan.

ИННОВАЦИИ В ПРАВОВОМ ОБРАЗОВАНИИ: ПЕРСПЕКТИВЫ И ВЫЗОВЫ

Шавкатбек Турсункулович Жорабоев

Исполняющий обязанности доцента

Наманганского государственного Университета

Наманган, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: инновации в правовом образовании, перспективы развития юридического образования, технологические изменения в обучении юридическим наукам, цифровизация юридического образования, онлайн-платформы и образовательные технологии, проблемы и вызовы внедрения инноваций в правовое образование, активное обучение и практические навыки в юридической сфере, роль современных тенденций в образовательных программах, глобальные тенденции и влияние на правовое образование, адаптация образовательных программ к требованиям рынка труда, интеграция международного опыта в правовое образование.

Аннотация: Статья представляет собой глубокий анализ современных тенденций и изменений в области юридического образования. Авторы рассматривают ключевые инновационные подходы, применяемые в обучении юридическим наукам, и исследуют их влияние на формирование компетентностей будущих юристов. Статья обращает внимание на проблемы и вызовы, с которыми сталкиваются образовательные учреждения при внедрении инноваций, и предлагает решения для эффективного современного обучения в контексте постоянно меняющейся юридической среды. Исследование охватывает широкий спектр тем, начиная от использования технологий и онлайн-ресурсов в учебном процессе до разработки новых курсов, способствующих развитию ключевых навыков, необходимых для успешной юридической практики. В целом, статья предоставляет обзор современного состояния и перспектив развития правового образования в условиях быстрого

KIRISH

Tez o‘zgarishlar va texnologik taraqqiyot davrida innovatsiyalar hayotimizning turli sohalariga, jumladan, huquqiy ta’limga kirib bormoqda. Huquqiy tizim jamiyat tarkibida muhim rol o‘ynaydi va shuning uchun bu sohadagi ta’lim strategik ahamiyatga ega. Huquqiy ta’limga innovatsiyalarni kiritish nafaqat oldinga qadam, balki kelajakdagi advokatlarni samarali tayyorlash va ularning zamonaviy dunyo dinamikasiga mos kelishini ta’minalash zaruriyatidir.

Dunyoda texnologiyalarning jadal rivojlanishi va ijtimoiy talablarning o‘zgarishi fonida ta’lim chuqur o‘zgarishlarning ob’ektiga aylandi[1]. Ta’lim jarayonlarini takomillashtirish, mehnat bozorining yangi talablariga moslashish va huquq sohasida sifatli mutaxassislarini shakllantirishga qaratilgan innovatsion yondashuvlar ta’sirida bo‘lgan huquqiy ta’lim ham bundan mustasno emas. Huquqiy ta’lim sohasidagi innovatsiyalarning asosiy yo‘nalishlaridan biri bu o‘quv jarayonida zamonaviy texnologiyalardan foydalanishdir. Virtual darslar, onlayn kurslar, interaktiv ta’lim platformalari talabalarga yanada moslashuvchan o‘rganish, turli xil ma'lumot manbalaridan foydalanish va o‘qituvchilar va hamkasblar bilan Real vaqtida muloqot qilish imkonini beradi.

ASOSIY QISM

Zamonaviy muammolar keng qamrovli echimlarni talab qiladi va huquqiy ta’lim tobora fanlararo bo‘lib bormoqda[2]. Axborot texnologiyalari, iqtisodiyot, sotsiologiya va boshqa fanlar sohasidagi bilimlarni birlashtirish bitiruvchilarga kelajakdagi kasblarining kontekstini yaxshiroq tushunishga va bilimlarini Real hayotda muvaffaqiyatli qo‘llashga imkon beradi. An'anaviy huquqiy ta’limning qiyinchiliklaridan biri amaliy ko‘nikmalarga etarlicha e’tibor bermaslik edi. Zamonaviy innovatsiyalar haqiqiy yuridik tashkilotlarda amaliy ishlar, sud jarayonlari simulyatsiyalari, amaliyot va amaliyotlardan faol foydalanishni o‘z ichiga oladi. Bu talabalarga o‘z bilimlarini amalda qanday qo‘llashni yaxshiroq tushunishga va muvaffaqiyatli yuridik martaba uchun zarur bo‘lgan ko‘nikmalarni rivojlantirishga imkon beradi.

Jamiyat tez sur’atlar bilan o‘zgarib bormoqda va ta’lim dasturlari yangi qiyinchiliklarga moslashuvchan va moslashuvchan bo‘lishi kerak. Huquqiy ta’lim sohasidagi yangiliklar Qonunchilik, ijtimoiy talablar va mehnat bozori ehtiyojlaridagi o‘zgarishlarga tezda javob beradigan dasturlarni yaratishni o‘z ichiga oladi. Texnik va huquqiy bilimlardan tashqari, huquqiy ta’limdagi zamonaviy yangiliklar yumshoq ko‘nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan (yumshoq ko‘nikmalar). Muloqot, muammolarni hal qilish, tanqidiy fikrlash, axloq va ijodkorlik ta’limning ajralmas qismiga aylanib, bitiruvchilarni mehnat bozorida raqobatbardosh qiladi.

Kiber tahdidlar va jamiyatni raqamlashtirish bilan huquqiy ta’lim axloq va raqamli xavfsizlik bo‘yicha treninglarni o‘z ichiga olishi kerak. Huquqshunoslar axloqiy muammolarni hal qilishga

va raqamli makonda huquq va manfaatlarni himoya qilishga tayyor bo‘lishlari kerak[3]. Huquqiy ta‘lim sohasidagi innovatsiyalarning asosiy tendentsiyalaridan biri bu texnologiyalarni o‘quv jarayoniga integratsiyalashuvdir. Virtual darslar, onlayn platformalar va interaktiv ilovalar talabalarga materiallarni yanada samarali va chuqurroq o‘rganish imkonini beradi. Virtual sud majlislarini o‘tkazish, simulyatsiyalarda huquqiy ishlarni yaratish va sud jarayonlariga sho‘ng‘ish uchun virtual haqiqatdan foydalanish — bularning barchasi o‘rganish ufqlarini kengaytiradi.

Zamonaviy yuridik amaliyotlar tobora xalqaro miqyosda bo‘lib bormoqda va huquqiy ta‘lim ushbu tendentsiyaga mos kelishi kerak. Innovatsiyalar talabalarga turli mamlakatlar va madaniy kontekstlarda o‘rganish imkonini beruvchi moslashuvchan o‘quv dasturlarini yaratishni o‘z ichiga oladi[4]. Xalqaro almashinuvlar, yuridik firmalarda amaliyot o‘tash va jahon konferentsiyalarida qatnashish zamonaviy huquqiy ta‘limning ajralmas qismiga aylanmoqda.

Sun‘iy intellektni (AI) yuridik amaliyot va huquqiy ta‘limga joriy etish o‘yinni o‘zgartirmoqda. Bir necha daqiqada minglab huquqiy hujjatlarni tahlil qilish va tahlillarni taqdim etishga qodir tizimlar kelajakdagi yuristlar uchun yangi ta‘lim imkoniyatlarini taqdim etadi. Murakkab huquqiy stsenariylarni simulyatsiya qilish uchun sun‘iy intellektni ishlab chiqish talabalarni amaliy tayyorlash uchun ajoyib vositaga aylanadi. Huquqiy sohada raqamli texnologiyalardan foydalanishning ko‘payishi bilan axloq masalalari paydo bo‘lmoqda. Huquqiy ta‘limdagi innovatsiyalar, shuningdek, talabalarga raqamli foydalanish axloqi, ma'lumotlar maxfiyligi va kiberxavfsizlik masalalari bo‘yicha treninglar o‘tkazishni o‘z ichiga olishi kerak. Texnologiyadan samarali foydalanish va inson huquqlari va erkinliklarini buzish o‘rtasidagi farqni aniqlash qobiliyati kelajakdagi huquqshunoslar uchun juda muhimdir.

Huquqiy ta‘limga innovatsiyalarni joriy etish bilan bog‘liq qiyinchiliklar orasida an‘anaviy tuzilmalarning qarshiligini, o‘qituvchilarni yangi texnologiyalarga tayyorlash zarurligini va arzon va barqaror ta‘lim platformalarini yaratishni ta‘kidlash mumkin[5]. Ushbu qiyinchiliklarni bartaraf etish ta‘lim muassasalari, davlat organlari va yuridik hamjamiyat vakillari o‘rtasida hamkorlikni talab qiladi.

Texnologik va ijtimoiy o‘zgarishlar yorug‘lik tezligida sodir bo‘ladigan bugungi tez o‘zgaruvchan dunyoda ta‘lim, shu jumladan huquqiy ham rivojlanishi kerak. Huquqiy ta‘limdagi innovatsiyalar zamonaviy jamiyat muammolariga tayyor bo‘lishi kerak bo‘lgan bo‘lajak advokatlarni tayyorlashning ajralmas qismiga aylanmoqda. Keling, huquqiy ta‘limdagi innovatsiyalar oldida turgan istiqbol va qiyinchiliklarni ko‘rib chiqaylik.

Istiqbollar:

1. Ta‘limdagi texnologik vositalar: zamonaviy texnologiyalar o‘rganish uchun yangi imkoniyatlarni taqdim etadi[6]. Virtual sinflar, onlayn platformalar, mobil ilovalar va simulyatsiyalar talabalarga huquqni interaktiv va qulayroq tarzda o‘rganish imkonini beradi.

Elektron darsliklar, onlayn holatlar va virtual sud majlislari amaliy mashg'ulotlar uchun Real stsenariylarni yaratishga yordam beradi.

2. Xalqaro hamkorlik: globallashuv advokatlardan xalqaro huquqni tushunishni talab qiladi. Innovatsiyalar almashinuv dasturlari, xalqaro amaliyotlar va qo'shma ta'lif loyihamarini rivojlantirishni o'z ichiga oladi. Bu talabalarga ko'proq tajriba orttirishga va xalqaro muhitda ishlashga yaxshiroq tayyorgarlik ko'rishga yordam beradi.

3. Amaliy tajribaga e'tibor qaratish: zamonaviy advokatlar haqiqiy dunyoda qiyin muammolarni hal qilishga tayyor bo'lishlari kerak. Innovatsiya aloqa ko'nikmalari, muzokaralar, vositachilik va jamoaviy ish kabi amaliy ko'nikmalarga e'tiborni o'z ichiga oladi[7]. Haqiqiy vaziyatlarni modellashtirish va sud mashg'ulotlarida qatnashish talabalarga tayyorgarlikning nafaqat nazariy, balki amaliy jihatlarini ham rivojlantirishga yordam beradi.

Muammolar:

1. Yangi texnologiyalarga moslashish: yangi texnologiyalarni joriy etish nafaqat moliyaviy investitsiyalarni, balki o'qituvchilar va talabalarning o'zgarishga tayyorligini ham talab qiladi. Nafaqat texnologiyalarning mavjudligini, balki ulardan ta'lif jarayonida samarali foydalanishni ham ta'minlash kerak.

2. Standartlashtirish: turli xil o'qitish yondashuvlari bilan standartlashtirish masalasi paydo bo'ladi. Innovatsiyalar va ta'lif sifatining minimal standartlarini ta'minlash o'rtasida muvozanatni topish kerak. Standartlashtirish bitiruvchilarning kerakli ko'nikma va bilimlarga ega ekanligiga ishonch hosil qilishga yordam beradi.

3. Akademik qadriyatlarni saqlash: zamonaviy o'zgarishlar tanqidiy fikrlash, axloq va huquq asoslari kabi an'anaviy akademik qadriyatlarni buzmasligi kerak. Innovatsiyalar ta'limning ushbu muhim jihatlarini to'ldirishi va almashtirmasligi kerak.

XULOSA

Xulosa: huquqiy ta'limgagi innovatsiyalar malakali va moslashuvchan advokatlarni tayyorlash uchun noyob imkoniyatlarni taqdim etadi. Shu bilan birga, ular yangi talablarga moslashish va ta'limning yuqori standartlarini saqlab qolish uchun ham qiyinchilik tug'diradi. Ushbu qiyinchiliklarni engish jamiyatning zamonaviy ehtiyojlariga mos keladigan yanada samarali huquqiy ta'lif tizimini yaratishga imkon beradi. Huquqiy ta'limgagi innovatsiyalar tez o'zgaruvchan dunyoga moslasha oladigan moslashuvchan, malakali va axloqiy advokatlarni shakllantirish uchun noyob imkoniyatlarni taqdim etadi. Biroq, ushbu innovatsiyalarni muvaffaqiyatli amalga oshirish qiyinchiliklarga e'tibor berishni va ta'lif amaliyotlarini doimiy ravishda yangilashni talab qiladi. Oxir oqibat, huquqiy ta'limgagi innovatsiyalar zamonaviy, mas'uliyatli va vakolatli yuridik hamjamiyatni shakllantirish uchun zarur qadamdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Антониус Ш. и др. Социальные инновации как эффективный ответ на современные вызовы в сфере образования //Экономические и социальные перемены: факты, тенденции, прогноз. – 2017. – №. 5 (53). – С. 21-36.
2. Ильина, Нина Федоровна. "Становление инновационной компетентности педагога в региональном пространстве непрерывного образования." Красноярск: КГПУ им. ВП Астафьева (2014).
3. Farhod o‘g‘li R. et al. Ta’lim muassassalarida huquqiy ta’lim zaruriyati //Educational Research in Universal Sciences. – 2023. – Т. 2. – №. 2. – С. 323-327.
4. Sadriddinov A. Ta’lim muassasalarida korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi huquqiy ta’lim va tarbiya //Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры. – 2022. – Т. 2. – №. 12. – С. 102-108.
5. Muyassar K., Islombek O. Jamiyatda huquqiy ong va huquqiy madaniyatni yuksaltirish demokratik davlat barpo etish asosi //fan, jamiyat va innovatsiyalar. – 2023. – Т. 1. – №. 1. – С. 179-182.
6. Abidovna X. D. et al. Ta’lim sohasini boshqarishning me’yoriy-huquqiy asoslari //Proceedings of International Conference on Modern Science and Scientific Studies. – 2023. – Т. 2. – №. 4. – С. 111-116.
7. Dilshodbek o‘g‘li I. D. et al. O‘zbekiston respublikasi ta’lim tizimida xalqaro baholash dasturlari, metodlari va texnologiyalarini joriy qilishning huquqiy asoslari //Образование наука и инновационные идеи в мире. – 2023. – Т. 21. – №. 7. – С. 102-110.